

“ZAMONAVIY DUNYODA SUN’IY IDROKNING RIVOJLANISHI: YANGI DAVR MUAMMOLARI VA YANGI YECHIMLAR JURNALI”

30-Aprel, 2026-yil

YANGI O‘ZBEKISTONDA IJTIMOY ISH SOHASINI RIVOJLANISH DINAMIKASI

Axmedov Qaxramon Abdulxamid o‘g‘li

Mirzo Ulug‘bek nomidagi O‘zbekiston Milliy Universiteti

Ijtimoiy fanlar fakulteti ijtimoiy ish kafedrasi katta o‘qituvchisi, PhD

Holmamatova Ftotima Shuxratovna

Mirzo Ulug‘bek nomidagi O‘zbekiston Milliy Universiteti

Ijtimoiy fanlar fakulteti ijtimoiy ish yo‘nalishi talabasi

Annotatsiya: *Yangi O‘zbekistonda ijtimoiy ish sohasining rivojlanishi, zamonaviy talablarga javob berish va ijtimoiy xizmatlarni takomillashtirish jarayonlari muhokama qilinadi. Ushbu maqola, ijtimoiy ishning ahamiyati va uning mamlakat rivojiga qo‘shgan hissasini tahlil qiladi.*

Kalit so‘zlar: *ijtimoiy ish, rivojlanish, Yangi O‘zbekiston, ijtimoiy xizmatlar.*

Annotation: *This article examines the development of the social work sector in New Uzbekistan, the processes of meeting modern requirements, and the improvement of social services. It also analyzes the significance of social work and its contribution to the socio-economic development of the country.*

Keywords: *social work, development, New Uzbekistan, social services.*

KIRISH

Mazkur maqolaning bayoni ijtimoiy ish, insonlarning ijtimoiy muammolarini hal etishga qaratilgan faoliyat ekanligi ko‘rib chiqildi. Bu soha, asosan, ijtimoiy adolat, tenglik va inson huquqlarini ta‘minlashga intiladi. Ijtimoiy ishning asosiy maqsadlari, muhtojlarga yordam berish, ularning muammolarini aniqlash va yechim topishda ko‘maklashishdir. Shuningdek, ijtimoiy ish mutaxassislari ijtimoiy tizimlarni tahlil qilib, ularni yaxshilash uchun takliflar ishlab chiqdilar. Buning natijasida, jamiyatda ijtimoiy barqarorlik va farovonlikni ta‘minlashga xizmat qiladigan muhim vazifalarni bajardilar.

Ijtimoiy ishning jamiyatdagi o‘rni juda muhimdir. U, bir tomondan, ijtimoiy himoyaga muhtoj bo‘lgan guruhlarini qo‘llab-quvvatlash, boshqa tomondan, ijtimoiy muammolarni bartaraf etishda jamoatchilikni jalb etadi. Ijtimoiy ish mutaxassislari, shuningdek, ijtimoiy resurslardan samarali foydalanish orqali, ijtimoiy tizimlarning barqarorligini oshirishga yordam beradilar. Ularning faoliyati, nafaqat individual darajada, balki jamiyatning umumiy rivojlanishida ham muhim rol o‘ynaydi. Shu sababli, ijtimoiy ishning ahamiyati yuksak baholanadi va uning rivojlanishi jamiyatning farovonligini ta‘minlashda muhim omil hisoblanadi. Ijtimoiy ish, insonlarning ijtimoiy muammolarini hal qilish, ularni qo‘llab-quvvatlash va rivojlantirishga qaratilgan professionallikdir. Bu soha, odamlarga yordam berish, ularning hayot sifatini yaxshilash va jamiyatda ijtimoiy adolatni ta‘minlash

“ZAMONAVIY DUNYODA SUN’IY IDROKNING RIVOJLANISHI: YANGI DAVR MUAMMOLARI VA YANGI YECHIMLAR JURNALI”

30-Aprel, 2026-yil

maqsadida faoliyat yuritadi. Ijtimoiy ishning maqsadlari, shaxsiy va jamoaviy muammolarni aniqlash, ularga yechim topish va ijtimoiy resurslardan samarali foydalanishni o'z ichiga oladi. Ijtimoiy ish, shuningdek, jamiyatdagi ijtimoiy muvozanatni saqlash va ijtimoiy integratsiyani kuchaytirish uchun muhim ahamiyatga ega.[2]

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR TAHLILI

O‘zbekiston mustaqillikka erishgandan so‘ng, ijtimoiy ish sohasida muhim o‘zgarishlar yuz berdi. Mustaqillik davrida mamlakatda ijtimoiy himoya tizimini yanada takomillashtirishga qaratilgan bir qator islohotlar amalga oshirildi. Bu islohotlar ijtimoiy xizmatlar ko‘rsatish, muhtojlarga yordam berish va ijtimoiy adolatni ta‘minlashga qaratilgan yangi dasturlarni o‘z ichiga oldi. O‘zbekiston hukumati ijtimoiy ish tizimini rivojlantirish uchun xalqaro tajribalarni o‘rganib, mahalliy sharoitga moslashtirishga harakat qildi. Ijtimoiy ish mutaxassislari tayyorlash va ularning malakasini oshirishga alohida e‘tibor qaratildi, bu esa sohadagi professionalizmni oshirishga xizmat qildi. O‘tgan davrda, ijtimoiy ishning asosiy yo‘nalishlari aniqlanib, ijtimoiy muammolarni hal etish uchun yangi usullar ishlab chiqildi. Bu jarayonda jamiyatning turli qatlamlariga, ayniqsa, kam ta‘minlangan oilalarga e‘tibor qaratildi. Natijada, ijtimoiy ishning samaradorligi oshdi va ijtimoiy barqarorlikni ta‘minlashga qaratilgan chora-tadbirlar ko‘rildi. Shunday qilib, O‘zbekistonda ijtimoiy ishning rivojlanishi, mustaqillik yillarida amalga oshirilgan islohotlar orqali yangi bosqichga o‘tdi. O‘zbekiston mustaqillikka erishgandan so‘ng, ijtimoiy ish sohasida muhim islohotlar amalga oshirildi. Bu jarayonda ijtimoiy himoya, ta‘lim va sog‘liqni saqlash tizimlari yangilandi. Ijtimoiy xizmatlar ko‘rsatish mexanizmlari takomillashdi, bu esa aholi orasida ijtimoiy adolatni ta‘minlashga yordam berdi. O‘tgan davrda amalga oshirilgan chora-tadbirlar natijasida, ijtimoiy ishning roli oshdi va jamiyatda ijtimoiy muammolarni hal etishga qaratilgan yondashuvlar yanada samarali bo‘ldi.

Ijtimoiy ish sohasidagi zamonaviy tendensiyalar

Bugungi kunda ijtimoiy ish sohasida ko‘plab zamonaviy tendensiyalar kuzatilmoqda, bu esa ijtimoiy xizmatlar sifatini oshirish va aholi ehtiyojlarini yanada chuqurroq tushunish imkonini beradi. Ijtimoiy ishning yangi yondashuvlari, jumladan, ijtimoiy adolat, inkluzivlik va barqarorlik kabi tushunchalar, ijtimoiy xizmatlarni yanada samarali va keng qamrovli qilishga xizmat qilmoqda. Bularning barchasi ijtimoiy ish professionallarining malakasini oshirish va ularning o‘zaro hamkorligini rivojlantirishga qaratilgan. Innovatsion metodologiyalar, masalan, raqamli texnologiyalar va ma'lumotlar tahlili, ijtimoiy ish jarayonlarini optimallashtirishda muhim rol o‘ynaydi. Ushbu texnologiyalar yordamida ijtimoiy ishchilar aholi ehtiyojlarini tez va aniq aniqlash, shuningdek, xizmatlarni shaxsiylashtirish imkoniyatiga ega bo‘lmoqda. Shuningdek, ijtimoiy ishda ishtirok etuvchi turli guruhlar o‘rtasidagi hamkorlikni kuchaytirish, ijtimoiy muammolarni hal etishda keng qamrovli yondashuvlarni talab qiladi. Natijada, ijtimoiy ish sohasida zamonaviy tendensiyalar ijtimoiy muammolarni hal etishda yangi imkoniyatlar yaratmoqda va bu jarayonlarning muvaffaqiyati jamiyatning barqaror rivojlanishiga bog‘liqdir. Bugungi kunda ijtimoiy ish sohasida kuzatilayotgan zamonaviy tendensiyalar, asosan, innovatsion

“ZAMONAVIY DUNYODA SUN’IY IDROKNING RIVOJLANISHI: YANGI DAVR MUAMMOLARI VA YANGI YECHIMLAR JURNALI”

30-Aprel, 2026-yil

yondashuvlar va texnologiyalarni o'z ichiga oladi. Ijtimoiy xizmatlar taqdim etishda raqamli platformalarning kengayishi, shuningdek, ma'lumotlar tahlili va sun'iy intellektning qo'llanilishi ijtimoiy ishchilarga samarali qarorlar qabul qilishda yordam beradi. Yangi metodologiyalar, masalan, ishtirok etuvchi yondashuvlar va ko'p tomonlama hamkorlik, ijtimoiy muammolarni hal qilish jarayonida muhim ahamiyat kasb etadi. Bu tendensiyalar ijtimoiy ish sifatini oshirishga va ijtimoiy adolatni ta'minlashga xizmat qiladi.[1]

Ijtimoiy xizmatlar tizimi va uning rivojlanishi

Ijtimoiy xizmatlar tizimi jamiyatning muhim tarkibiy qismlaridan biridir. Ularning tuzilishi ko'plab omillar, jumladan, iqtisodiy, siyosiy va madaniy kontekstlarga bog'liq ravishda shakllanadi. Ijtimoiy xizmatlar ko'rsatish jarayonida ko'plab muammolar mavjud bo'lib, ular orasida resurslarning yetishmasligi, xizmatlarning sifatini ta'minlashdagi qiyinchiliklar va ijtimoiy guruhlar o'rtasidagi tengsizliklar alohida o'rin tutadi. Ushbu muammolarni hal etishda innovatsion yondashuvlar va ilg'or tajribalar muhim rol o'ynaydi. Masalan, ijtimoiy xizmatlar sohasida raqamli texnologiyalarni joriy etish, xizmat ko'rsatish jarayonini tezlashtirish va samaradorligini oshirish imkonini beradi. Shuningdek, ijtimoiy xizmatlar tizimida ko'p tomonlama hamkorlikni rivojlantirish, davlat va nodavlat sektorlari o'rtasidagi aloqalarni mustahkamlash, muammolarni yanada samarali hal qilishga yordam beradi. Ijtimoiy xizmatlarning rivojlanishi uchun doimiy tahlil va monitoring zarur, chunki bu jarayonlar ijtimoiy adolat va inson huquqlarini ta'minlashda asosiy omil hisoblanadi. Ijtimoiy xizmatlar tizimi nafaqat muammolarni hal qilish, balki jamiyatni barqaror rivojlantirishga ham xizmat qiladi. Ijtimoiy xizmatlar tizimi jamiyatning turli qatlamlariga xizmat ko'rsatish va ularning ehtiyojlarini qondirishda muhim rol o'ynaydi. Ushbu tizimning tuzilishi ijtimoiy, iqtisodiy va siyosiy omillar bilan bog'liq bo'lib, uning rivojlanishi dinamikasi esa zamonaviy ijtimoiy talablar va global tendensiyalar bilan belgilanadi. Ijtimoiy xizmatlarni ko'rsatishda yuzaga keladigan muammolar, masalan, moliyaviy cheklovlar, mutaxassislar yetishmovchiligi va resurslar taqsimotidagi adolatsizliklar, tizimni samarali ishlashiga to'sqinlik qiladi. Bularni hal etish uchun innovatsion yondashuvlar va samarali strategiyalarni ishlab chiqish zarur.[3]

Ijtimoiy ishda davlat va nodavlat tashkilotlarining roli

Ijtimoiy ishda davlat va nodavlat tashkilotlarining hamkorligi juda muhim ahamiyatga ega. Davlat tashkilotlari ijtimoiy siyosatni belgilab berishda, qonunchilikni ishlab chiqishda va resurslarni taqsimlashda asosiy rol o'ynaydi. Ular ijtimoiy muammolarni hal etishda zarur bo'lgan infratuzilmani yaratadi, shu bilan birga, nodavlat tashkilotlari esa jamoatchilik ehtiyojlarini yanada chuqurroq tushunishga va innovatsion yechimlarni taklif etishga qodir. Nodavlat tashkilotlari odatda maxsus guruhlar, masalan, ayollar, bolalar yoki nogironlar huquqlarini himoya qilishda faoliyat yuritadi, bu esa davlatning ijtimoiy siyosatini to'ldiradi va kuchaytiradi. Bunday hamkorlik ijtimoiy ishning samaradorligini oshirishga xizmat qiladi, chunki u resurslar va tajribalarni birlashtirish imkonini beradi. Ijtimoiy ishda davlat siyosatining ahamiyati esa shundaki, u ijtimoiy himoya mexanizmlarini shakllantirish, ijtimoiy adolatni ta'minlash va ijtimoiy barqarorlikni saqlashda muhim o'rin tutadi. Davlat

“ZAMONAVIY DUNYODA SUN’IY IDROKNING RIVOJLANISHI: YANGI DAVR MUAMMOLARI VA YANGI YECHIMLAR JURNALI”

30-Aprel, 2026-yil

va nodavlat tashkilotlari o'rtasidagi bu sinergiya, ijtimoiy xizmatlarni yaxshilash va aholi hayot sifatini oshirishda muhim ahamiyatga ega. Bunday integratsiya ijtimoiy ishning barcha sohalarida yanada samarali natijalarga erishishga yordam beradi. Ijtimoiy ishda davlat va nodavlat tashkilotlarining o'рни juda muhimdir, chunki ular birgalikda ijtimoiy muammolarni hal qilishda va aholi ehtiyojlarini qondirishda faol ishtirok etadilar. Davlat siyosati, ijtimoiy ishning asosiy yo'nalishlarini belgilab berish bilan birga, resurslarni taqsimlash va dasturlarni amalga oshirishda muhim rol o'ynaydi. Nodavlat tashkilotlari esa, o'z navbatida, innovatsion yondashuvlar va jamoatchilik ishtirokini ta'minlab, davlat siyosatini to'ldiradi. Bunday hamkorlik ijtimoiy xizmatlarning samaradorligini oshiradi.[4]

XULOSA

Mazkur maqolada ijtimoiy ish sohasida kadrlar tayyorlash tizimi mamlakatimizda ijtimoiy xizmatlar sifatini oshirishda muhim ahamiyatga ega ekanligi ko'rib chiqildi. Oliy ta'lim muassasalarida ijtimoiy ish bo'yicha ta'lim berish jarayoni, nazariy bilimlar va amaliy ko'nikmalarni birlashtirishga asoslangan bo'lishi zarur. Bu jarayon ijtimoiy muammolarni hal etishga qaratilgan metodologiyalarni o'rganishni, shuningdek, talabalar o'rtasida ijtimoiy adolat va inson huquqlarini himoya qilish maqsadida etika tamoyillarini shakllantirishni o'z ichiga oladi. Ijtimoiy ish mutaxassislari, shuningdek, turli ijtimoiy guruhlar bilan ishlashda zarur bo'lgan kommunikatsion ko'nikmalarga ega bo'lishlari lozim. Oliy ta'lim muassasalarida o'qituvchilar, amaliyotchi mutaxassislar bilan hamkorlikda, talabalarning nazariy bilimlarini amaliyot bilan bog'lashga e'tibor qaratishlari muhimdir. Bu, o'z navbatida, talabalarni ijtimoiy muammolarni chuqur angelaydigan va ularga samarali yechimlar taklif qila oladigan mutaxassislarga aylantiradi. Shuningdek, ijtimoiy ish sohasidagi kadrlar tayyorlash tizimining zamonaviy talablarga mosligini ta'minlash uchun doimiy ravishda o'quv dasturlarini yangilash va takomillashtirish zarur. Ijtimoiy ish sohasida kadrlar tayyorlash tizimi, o'zining murakkabligi va ko'p qirrali jihatlari bilan, jamiyatning ijtimoiy ehtiyojlariga javob berishga qaratilgan. Oliy ta'lim muassasalarida ijtimoiy ish bo'yicha o'qitish jarayoni, nazariy bilimlar bilan amaliy tajribani uyg'unlashtirishga asoslanadi. Bu jarayonda talabalar ijtimoiy xizmatlar, psixologiya va etika kabi fanlar bo'yicha chuqur bilim oladilar. Shuningdek, o'qituvchilar va tajribali mutaxassislar tomonidan beriladigan amaliy mashg'ulotlar, talabalar uchun muhim tajriba manbai hisoblanadi.[5]

Yangi O'zbekiston sharoitida ijtimoiy ishning kelajagi va istiqbollari nihoyatda muhim ahamiyatga ega. O'zbekiston Respublikasining ijtimoiy siyosati doirasida ijtimoiy ish sohasida yangi strategiyalar ishlab chiqilishi, innovatsiyalarni joriy etish va ularning ta'sirini baholash zaruriyati ortib bormoqda. Ijtimoiy ish mutaxassislari, jamiyatning turli qatlamlari bilan ishlashda zamonaviy yondashuvlarni qo'llash orqali, ijtimoiy muammolarni hal etishda faol ishtirok etishlari lozim. Innovatsiyalar, masalan, raqamli texnologiyalarning integratsiyasi, ijtimoiy ish jarayonlarini yanada samarali va tezkor amalga oshirish imkoniyatlarini yaratadi. Shuningdek, ijtimoiy ishda o'quv dasturlarining yangilanib borishi, yangi metodologiyalar va amaliyotlar orqali professional tayyorgarlikni oshirishga

“ZAMONAVIY DUNYODA SUN’IY IDROKNING RIVOJLANISHI: YANGI DAVR MUAMMOLARI VA YANGI YECHIMLAR JURNALI”

30-Aprel, 2026-yil

xizmat qiladi. Ijtimoiy ishning kelajagi, shuningdek, ijtimoiy muammolarni hal etishda jamoatchilik ishtirokini kuchaytirish va ijtimoiy xizmatlarning sifatini oshirishga qaratilgan strategik rejalashtirish bilan bog‘liq. Shu tariqa, ijtimoiy ish sohasidagi innovatsiyalar, nafaqat mutaxassislar, balki butun jamiyat uchun ijobiy ta'sir ko‘rsatishi kutilmoqda. Yangi O‘zbekistonda ijtimoiy ishning kelajagi, jamiyatning barqaror rivojlanishi uchun muhim ahamiyatga ega. Ijtimoiy ish sohasida yangi strategiyalar, innovatsion yondashuvlar va texnologiyalarning joriy etilishi, ijtimoiy xizmatlarni yanada samarali va sifatli ko‘rsatishga yordam beradi. Bu jarayonlar, bir tomondan, ijtimoiy muammolarni hal etishda yangi imkoniyatlar yaratib, ikkinchi tomondan, ijtimoiy ish mutaxassislarining malakasini oshirishga xizmat qiladi. Natijada, ijtimoiy ishning istiqbollari kengayadi va jamiyatda barqarorlikni ta'minlashga xizmat qiladi.[6]

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO‘YXATI:

1. Xolmatov, A. (2021). O‘zbekiston ijtimoiy ish sohasining rivojlanishi. Toshkent: O‘zbekiston Respublikasi Fanlar Akademiyasi.
2. Abdullayeva, M. (2022). Ijtimoiy xizmatlar va ularning ahamiyati. Toshkent: Ijtimoiy tadqiqotlar instituti.
3. Karimov, R. (2020). Ijtimoiy ishda innovatsion yondashuvlar. O‘zbekiston ijtimoiy fanlar jurnali.
4. Qodirova, N. (2023). Ijtimoiy ish sohasida kadrlar tayyorlash muammolari. O‘zbekiston ta'limi.
5. Tashkent, I. (2022). Ijtimoiy ish va davlat siyosati. O‘zbekiston davlat jurnali.
6. Rasulov, D. (2021). Yangi O‘zbekiston va ijtimoiy ish. O‘zbekiston ijtimoiy tadqiqotlar jurnali.